

احکام ثانویه

«.... به منظور خروج از بن بست فوق (یعنی تصویب لوابع در مجلس و رد آن در شورای نگهبان) امام راحل مجوز استفاده از احکام ثانویه را به مجلس شورای اسلامی دادند. برآسان این مجوز قانونی که از نظر شورای نگهبان در چارچوب احکام اولیه قرار نمی گرفتند، در صورتیکه دو سوم نایابگان مجلس "ضرورت" آن را تشخیص می دادند احتیاج به تصویب شورای نگهبان نداشته و قابل اجرا می شد.»

زاه توده: «در این دوران اکثریت مجلس در اختیار نیروهای چپ

منذهبی بود و اقلیت طرفدار سرمایه داری نیز از بیم آیت الله خمینی بر موضوع خود چندان پاسخواری نمی کردند. ناطق نوری که اکنون رئیس مجلس و کاندیدای ریاست جمهوری از طرف موتلفه اسلامی است بر سر مخالف خوانی با همین احکام آیت الله خمینی یک بار در مجلس اسلامی به شدت زیر اشار قرار گرفت و به دنبال آن نیز برای ملتی به عقب رانده شد. مقام رهبری کنویی جمهوری اسلامی "علی خامنه‌ای" نیز یکبار مستله احکام ثانویه را از موضوع مخالفت در نیاز جمیع خود مطرح کرد که با تذکر علی و تند آیت الله خمینی این موضوع کیمی خود را پس گرفت. بخشی از اختلافات میرحسین موسوی و علی خامنه‌ای در دوران نخست وزیر میرحسین موسوی و ریاست جمهوری علی خامنه‌ای به همین جدال طبقاتی پشت صحنه برای سمت گیری انتصادی کشور باز می گردد. آنچه را که اکنون موتلفه اسلامی بعنوان اختلافات میرحسین موسوی و علی خامنه‌ای مطرح کرده و موسوی را ناهمخوان با مقام ولایت فقیه اعلام می دارد، متکی به مسائی همین دوران است.

بازگردیدم به اسناد منتشره در "عصرما" و نامه ای که آمامی کاشانی، دبیرکنونی شورای نگهبان، در زمان حیات آیت الله خمینی و در

مخالفت شورای نگهبان با فتوای او درباره احکام ثانویه، خطابه بموی می نویسد:

«...استظهار می شود، موضوعاتی که ضرورت آن بوسیله مجلس مشخص می شود، مادام که موضوع محقق است رفع ید از حکم اولی می شود... علیهذا در مورد ملک مشروع اشخاص بعنوان ثانوی، تجویز تصرفات غیر مالک شرعی و الزام به اجاره یا مزارعه تا ضرورت باقی است، مشمول این فرمان می شود ولی تصرفات مالکانه و فروش ملک غیر، چون بقاء موضوع ضرورت که در فرمان مصرح است در آن منتفی است شامل نمی شود، استدعا داریم نظر مبارکتان را مرقوم فرمائید. آمامی کاشانی»

"عصر ما" اضافه می کند: این استفساریه دو موضوع مهم را

منعکس می کند: اول تردید در مورد انتقال مالکیت دائمی به غیر با استفاده از احکام ثانویه، دوم احساس تکلیف شورای محترم نگهبان در مورد دخالت در قوانینی که با استفاده از احکام ثانویه به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسید.

امام خمینی هر دو موضوع را منتفی دانستند و مرحوم حاج سید

احمد آتا خمینی در پاسخ به تلفنگرام مذکور می نویسد:

"حضرت امام فرمود: «من قبل اگهه ام در صورتیکه دو سوم نایابگان محترم مجلس شورای اسلامی ضرورتی را تشخیص داد احتیاج به تصویب و یا رد آن شورای محترم را ندارد، لذا در هر مورد نظر مثبت و یا منفی ندارم. شما آقایان بر طبق نیزه قبل اگهه ام عمل ننمایید.»

"عصرما" می نویسد: «مجوز امام به مجلس شورای اسلامی در مورد استفاده از احکام ثانویه و تأکید دوباره ایشان و رهنمودهای خاص آن حضرت تنوانت از نگهبان مورد استفاده قرار گیرد که مشکل قانونگذاری را به طور کلی حل کند، و شوطی که بعداً برای استفاده از احکام ثانویه مقرر شد... اعتبار اجرائی برخی قوانین مهم را متزلزل کرده و قدرت برنامه ریزی میان مدت و دراز مدت را از مشمولین چنین قوانینی سلب می کرد.»

زاه توده: «این جنگ و سیاست بر سر نظام اقتصادی جمهوری اسلامی، که در همان دوران ارگان های مطبوعاتی حزب توده ایران بیان نداشت آنها را پیگیری کرده و ضمن انشا کردن دویتی آنچه در پشت صحنه می گذشت، نظرات خود را پیرامون آنها اعلام می داشت، در جریان تصویب قانون کار "بیش از هر حادثه و رویداد دیگری خود را نشان داد. در جریان تهیه و تصویب قانون کار، حزب ما، حتی برای یک روز از توطنه های پشت پرده برای پایمال ساختن حق مشروع کارگران و زحمتکشان ایران غفلت نکرد و همزمان با انواع یورش های تبلیفاتی گرایش های راست و ارتجاعی در حکومت به حزب ما، به این وظیفه تاریخی خود عمل کرد. مهد کسانی که آن سال ها و آن رویدادها را بخطاطر دارند، شاهد این به چنان کوششی حزب ما و انواع یورش های برای بستن دهان آن می باشند. حال بیشتر "عصرما" با استفاده از اسناد و مدارک، این جنگ و سیاست طبقاتی را که در پشت صحنه جریان داشت و سرانجام حسود سه سال پس از یورش به حزب خود را نیز متکی به همین برداشت ها برای یکدیگر طرح می کردند.

واقع بینی حزب ما

به شهادت اسناد

در سال های اخیر و بدنبال تشدید فعالیت برخی تشکل های آرمان گرای اسلامی در داخل کشور، اطلاعات بسیار با ارزشی پیرامون نبرد پشت پرده سال های اولیه پیروزی انقلاب انتشار یافته است. در جریان همین افشاگری، مشخص شد که در ترکیب رهبری حزب جمهوری اسلامی سه جریان واسطه به سه تفکر اقتصادی و سیاسی بی وقته با یکدیگر در نبرد بوده اند و سرانجام این نبرد انحلال حزب مذکور بوده است. همین نبرد در ترکیب رهبری "روحانیت مبارز تهران" وجود داشت که سرانجام منجر به انشتاب در آن شد و مجمع روحانیون مبارز استقلال خود را از آن اعلام داشت. این نبرد در مجلس اسلامی، مجلس خبرگان، مجلس اسلامی، دولت، شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نیز جریان داشته و پیامدهای خود را نیز به همراه داشته است. حزب توده ایران، از ابتدای پیروزی انقلاب، این نبرد را بقدت تشخیص داده و آنرا "نبرد که بر که" در جمهوری اسلامی اعلام داشت. این نبرد بین این روحانی با آن روحانی و یا بین این مکلا و بر سر ریش و حجاب و ... جریان نداشت و ندارد، بلکه بر سر اساسی ترین تصمیمات اقتصادی که نظام اقتصادی برآمده از انقلاب ۵۷ را شکل می داد و می دهد جریان داشته و دارد. این نکته باید برای بسیار از نیروهای وابسته به جریانات چپ ایران و آنانی که نبرد طبقاتی در جمهوری اسلامی را انکار می کنند، باید بسیار در آن آمرزد پاشد. برای آنها، که اکنون و پس از رویدادهای سال های اخیر، قشریندی ها و چنانهای که را در جمهوری اسلامی، نبردی برای غلبه دین بر دولت و تشکیل دولت دینی (نگاه کنید به پرسنی سختگذار فرج نگهدار در همین شماره راه توده) تشخیص داده اند و یا کسانی که نبرد اساسی را در جمهوری اسلامی بین طرفداران "ولايت فقیه" و مخالفان آن تشخیص داده اند!

همه این افشاگری ها و اسناد و مدارک کی که از بایگانی ها بیرون آمدند نشان می دهد که جناهینهای کنونی در جمهوری اسلامی نیز ریشه در کجا دارد و یورش به میرحسین موسوی برای جلوگیری از کاندیداتوری وی برای انتخابات دیگر را کدام ناچیه و با چه اهدافی انجام می شود. برآسان همین اسناد و مدارک باید حمایت همه جانیه ارتقابی ترین جانحای روحانیون حاکم و حزب بازاری ها و تجار بزرگ "مغلوب اسلامی" از "ولايت مطلقه فقیه" را تحلیل و ارزیابی کرد.

آخرين مراجعه به اسناد و مدارک، که در داخل کشور و از سوی نامه های شورای نگهبان و نخست وزیر وقت "میرحسین موسوی" به آیت الله خمینی می باشد، و کسب تکلیف در نزاعی، که بین شورای نگهبان قانون اساسی و دولت، بر سر سمت گیری اقتصادی کشور جریان داشته است. بسیار جالب است که دبیرکنونی شورای نگهبان، یعنی امامی کاشانی، که حالا از طرفداران ولايت مطلقه فقیه است، در زمان حیات آیت الله خمینی، چگونه در پرایر فتواهای منذهبی او برای کنترل و محدود ساختن بخش خصوصی موضوع می گرفته است. البته او به نایابدگی از تمام اعضای شورای نگهبان نامه هایش را می نویسد. ترکیب کنونی شورای نگهبان نیز در اکثریت خود همان است که در زمان آیت الله خمینی بود، به همین دلیل باید دید چه مسیری در اقتصاد کشور طی شده و می شود، که آنها اینگونه طرفدار ادامه مطلقه آن می باشند؟

آنچه را در زیر می خوانید، برگرفته شده از آخرین شماره نشریه "عصرما" (۷ آذر ۷۵) است و مضمون نامه نگاری ها و مخالفت ها، بیاز من گردد به حمایت آیت الله خمینی از احکام ثانویه و مقاومت شورای نگهبان در برابر آن و به طرفداری از بازار و سرمایه داری تجارتی برای دفع مخالفان منذهبی تعویت اقتصاد دولتی بدان متousel شده بود. هر دو، یعنی هم آیت الله خمینی، که مرجع اعلم تقلید و ولی فقیه منتخب مردم بود، و هم فقهای شورای نگهبان به اسلام و فقه با دیدگاه نگاه می کردند و استدلال های خود را نیز متکی به همین برداشت ها برای یکدیگر طرح می کردند.

عصرما، نامه های دو طرف را اینگونه انتشار داده است:

شورای نگهبان علیرغم این حکم، باز هم از مخالفت با آیت الله خبینی باز نایستاد و به نوشته "عصرما" کار را به آنجا کشاند که آیت الله خبینی طی نامه تندی در شانزدهم دیماه ۱۳۶۶ خطاب به ریاست جمهوری (علی خامنه‌ای)، که به نوعی نظرات شورای نگهبان را تائید می‌کرد، نوشت: « حکومت که شعبه‌ای از ولایت مطلقه رسول الله علیه و آله و سلم است، یکی از احکام اولیه اسلام است و مقدم بر تمام احکام فرعیه حتی نماز و روزه و حج است. حاکم می‌تواند مسجد یا مساجلی را که در مسیر خیابان است خراب کند و پول منزل را به صاحبیش رد کند. حاکم می‌تواند مساجد را در موقع نزوم تعطیل کند و مساجی که ضرار باشد در صورتی که دفع بدنون تغییر نشود خراب کند. حکومت می‌تواند قراردادهای شرعی را که خود با مردم بسته است، در موقعی که آن قرارداد مخالف مصالح کشور و اسلام باشد، یکی جانبه لغو کند و می‌تواند هر امری را چه عبادی یا غیر عبادی که جریان آن مخالف مصالح اسلام است از آن مادامی که چنین است جلوگیری کند. حکومت می‌تواند از جع که از فرایض مهم الهی است در مواقعي که مخالف صلاح کشور اسلامی است، جلوگیری کند. آنچه کفته شده است که شایع است مزارعه و مضاربه و امثال آنها با این اختیارات از بین خواهد رفت، صریحاً عرض می‌کنم که فرض اینها باشد، این از اختیارات حکومت است. »

عصرما در تفسیر این حکم می‌نویسد: نامه امام راحل به زیارت محترم جمهوری به مثابه تیر خلاصی بر تفکر می‌بینی بر آزادی مطلق روابط اقتصادی در نظام جمهوری اسلامی تلقی شد. اما در عمل مشخص شد که معتقدین مذکور بر اعتقادات خود هنوز پای می‌فرشند. شورای محترم نگهبان نیز به دنبال این فتوا و نظرات امام پس از بررسی قانون کار در چارچوب همان احکام اولیه مورد نظر خود بیش از صد ماده از مجموع حدود ۲۰۰ ماده آن را خلاف شرع دانست.

عصر ما می‌افزاید: به منظور درک بیشتر معضل قانونگذاری بی مناسبت نیست که برخی از مواد قانون کار را که شورای نگهبان آنها را برخلاف شرع دانسته است عیناً نقل کنیم:

ماده ۵۱ ... کار کارگران در شبانه روز نباید از ۸ ساعت تجاوز نماید.
ماده ۶۲ ... روز جمعه، روز تعطیلی هفتگی کارگران با استفاده از مزد می‌باشد.
ماده ۷۲ ... کلیه کارگران در مواد ذیل حق برخورداری از سه روز مرضی با استفاده از مزد را دارند: ازدواج دائم، نوت همسر، پدر، مادر و فرزندان.
ماده ۷۹ ... به کار گماردن افراد کمتر از ۱۵ سال منوع است.

ماده ۱۵۵ ... کلیه کارگاه‌ها موظفند بر حسب اعلام وزارت کار و امور اجتماعی و با نظارت این وزارت و سازمان‌های مسئول در امر سواد آموزی بپردازند.

ماده ۷۷ ... انجام کارهای خطرناک، سخت و زیان‌آور و نیز حمل بار بیشتر از حد مجاز با دست و بدون استفاده از وسائل مکانیکی برای کارگران زن منوع است.

جالب آنکه موارد فوق جزو حداقل حقوقی است که از حدود یک صد سال پیش تاکنون برای کارگران جهان در نظر گرفته شده است. صد سال پیش تاکنون برای کارگران جهان در نظر گرفته شده است. راه توده: عصرما، سیس به موارد دیگر مقاومت شورای نگهبان در برابر نظرات آیت الله خبینی اشاره می‌کند و از جمله مورد نظر گذاری، کنترل قیمت‌ها و... را بر می‌شاراد و در پایان و در مخالفت با تلاشی که جناب راست موجود در مجلس پنجم برای انحلال شورای مصلحت نظام به کار گرفته است، از این شورا بعنوان مرجعی یاد می‌کند که با توجه به اختلافات مجلس و شورای نگهبان تشکیل شد و در زمان خود گشاینده سیاری از مشکلات بود. ظاهرا شورای نگهبان برای حاکمیت مطلق خود، در نظر دارد با استفاده از اکثریت شکننده کنونی جناح راست در مجلس اسلامی، این شورا را منحل کرده و به یکه تازی هائی که حتی در زمان حیات آیت الله خبینی نیز از آن دست برنداشت، ادامه بپند.

حتی همین مجموعه مختص اسناد و مدارک نه تنها تائید کننده دیدگاه حزب ما در باره حاکمیت در جمهوری اسلامی در سال‌های نخست پیروزی انقلاب، نبرد که بر که در حکومت برآمده از انقلاب ۵۷ است، بلکه نشان می‌دهد، که اکنون نیز همان نبرد، به اشکال دیگر و با توجه به شرایط نوین همچنان ادامه دارد. بنابراین آنها که بنجاحنده و قشریندی در جمهوری اسلامی را ندیده می‌گیرند و از سیاست تحریم انقلابی پیروی می‌کنند، در حقیقت خود را از این نبرد، که بازتاب نبرد کلی در جامعه است، کنار کشیده و متنزی می‌سازند. دفاع از حقایق مشی و سیاست حزب توده ایران و مقابله با تبلیفات دشمنان و مخالفان تاریخی و طبقاتی حزب ما نیز از جمله درگرو توجه به همین اسناد، روشگری پیرامون آنها و دفاع از نقش تاریخی است که حزب ما در جریان انقلاب و سال‌های پس از پیروزی آن ایفاء کرد! .

درباره قانون کار، نظرات شورای نگهبان و ارجاع مذهبی و سرمایه‌داری پنهان گرفته در پیش این دو سنگر را در ارتباط با این قانون چنین می‌نویسد:

«...بیش نویس قانون کار سرانجام تصویب شد، اما برای معکوم کاری و جلوگیری از رد آن در شورای نگهبان، مجوز امام راحل را نیز در این زمینه همراه داشت. متن این مجوز در نامه‌ای که نخست وزیر (میرحسین موسوی) در تاریخ ۲۶ فوریه ۶۴ به وزیر کار نوشته است به شرح زیر منعکس شده است:

برادر سرحدی زاده - وزیر کار و امور اجتماعی: بدنیال گفتگو با برادر دکتر حبیبی درباره قانون کار، مشکل عدم جواز شرعی برای قبولاً نه بعضی از مواد این قانون به صاحبان صنایع مطرح شد، مشکل توسط حاج سید احمد خبینی به استحضار امام است مند ظله العالی رسید و ایشان فرمودند: «دولت می‌تواند در مقابل رعایت شرایط خود و قانون، مواد اولیه و یا سایر امکانات متعلق به خود را به صاحبان صنایع بدد و برعکس در صورت عدم قبول شرایط آمده در قانون از سوی صاحبان صنایع، می‌تواند مواد اولیه و یا سایر امکانات متعلق به دولت را در اختیار آنها قرار ندهد.» فلان قانون تلویں شده به نظر می‌آید از این نظر اشکالی نداشته باشد.

عصر ما" اضافه می‌کند: لایحه قانون کار با این پیشتوانه به شورای محترم نگهبان تقدیم شد و امید زیادی به تصویب آن وجود داشت، اما متساقته در جریان بررسی قانون در شورای نگهبان، دولت و مجلس متوجه شلند که شورای مزبور فتوای امام را صرف شامل و اهدای تولیدی و خدماتی می‌داند که از تاریخ تصویب مذکور آنچه شرایط آمده در قانون از چند نهاد است که معنای آن بود که قانون کار بر واحدهای تولیدی و خدماتی حاکم نیوده و روابط بین کارگر و کارفرما در این واحدها می‌تواند بر اساس توافق و تراضی طرفین صورت گیرد. برای اینکه شبهه شورای نگهبان بر طرف شود استفساریه جدیدی در تاریخ سوم اذر ماه ۱۳۶۶ (راه توده): توجه شود که شورای نگهبان چنگونه تصویب این قانون را به امید تغییر شرایط و از جمله درگذشت آیت الله خبینی به تعویق می‌انداخت از امام راحل به شرح زیر صورت گرفت:

«محضر مبارک رهبر کبیر انقلاب اسلامی... آیا می‌توان برای واحدهایی که از امکانات و خدمات دولتی و خدماتی مانند آب، برق، تلفن، سوت، ارز، مواد اولیه، بندر، جاده، اسکله، سیستم اداری، سیستم بانکی وغیره بنحوی از انحصار استفاده می‌نمایند، اعم از اینکه این استفاده از گذشته بوده و استمرار داشته باشد و یا به تازگی بعمل آید، در ازاء این استفاده شرطی الزامی را مقرر نمود؟ ابوالقاسم سرحدی زاده - وزیر کار و امور اجتماعی»

عصرما": امام خبینی در پاسخ سوال فوق مرقوم فرمودند: «در هر دو صورت چه گذشته و چه حال دولت می‌تواند شروط الزامی را مقرر نماید.» به نوشته شریه "عصرما" این بار دبیر شورای نگهبان "لطفاً الله صافی" شخصاً برای آیت الله خبینی نامه نوشته و مخالفت خود را با نظرات وی به شرح زیر اعلام می‌دارد:

«...در امور عامه و خدماتی که به دولت منحصر شده است، بعنوان شرط مقرر داشتن نظامات مختلف که قابل شمول نسبت به تمام موارد و اقتراح و اصناف و اشخاص است، موجب این نگرانی شده است که نظامات اسلام از "مزارعه"، "آجاره"، "تجارت"، "عائمه" و سایر روابط بتدریج عمل متعارف و در خطر تعویض و تغییر قرار بگیرد. خلاصه استظهار این اشخاص که می‌خواهند در برقرار کردن هرگونه نظام اجتماعی و اقتصادی این فتوا را مستمسک قرار دهند به نظر آنها باب عرضه هر نظام را مفتوح نموده است...»

"راه توده": این نامه "لطفاً الله صافی" با صراحت کامل دفاع از سرمایه‌داری، کوتاه ساختن دست دولت از امور خدماتی، سپردن اقتصاد کشور به بیان مزارعه و اجاره و تجارت بدست بازار و سرمایه‌داری تجارتی است. نامه جایی نگرانی سرمایه‌داری بازار از روند اقتصادی در کشور و در حیات شورای نگهبان از این سرمایه‌داری و زمینداران بزرگ است. آیت الله خبینی، که شورای نگهبان (طرنداران امروز "ولایت مطلقه فقیه") به مخالفت با نظراتش ادامه می‌دهد، این بار در پاسخ به شورای نگهبان می‌نویسد:

«بسه تعالی، دولت می‌تواند در تمام مواردی که مزد استفاده از امکانات و خدمات دولتی می‌کنند با شریط اسلامی و حقیق شرط قیمت مسود استفاده را از آنها بگیرد و این جایی است در جمیع مواردی که تحت سلطه حکومت است...حضرات آقایان محترم به شایعاتی که از طرف استفاده جویان بین بند و بار یا مخالفان با نظام جمهوری اسلامی پخش می‌شود اعتمانی نکنند که شایعات در هر امری مسکن است.»